

VDS ZomerPersConferentie

Zomer 2009

GOE GESPEELD!

Woensdag 1 juli 2009 – 13.30 u.

te gast op

Speelplein Weyneshof vzw

Weynesbaan 126 – 2820 Rijmenam – www.weyneshof.be

Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS) vzw

Nieuwelaan 63 – 1860 Meise – tel 02 269 71 80 – fax 02 269 78 72

vds@staf.speelplein.net – www.speelplein.net

Jo Van den Bossche (0476 20 17 31)

in samenwerking met **V!RUS**

Goe Gespeeld! is een V!RUS-project van volgende jeugdorganisaties:

Steunpunt Jeugd, VDS, Karuur, VVJ, KLJ, KSJ-KSA-VKSJ, met steun van de Vlaamse overheid.

V!RUS-projecten streven naar een aanstekelijk lokaal jeugdbeleid door lokale jeugdwerkers te ondersteunen

PROGRAMMA

- 13.30 u. **Welkom**
Te gast op Speelplein Weyneshof in Rijmenam
- 13.35 u. **Goe Gespeeld!**
De VDS houdt samen met de andere jeugdwerkcollega's van V!RUS een pleidooi voor échte speelkansen voor kinderen tijdens de zomervakantie en daarbuiten
Jo Van den Bossche, Algemeen Coördinator VDS
- 14 u. **Start van de speelnamiddag op speelplein Weyneshof**
De lokale speelpleinwerking lanceert de activiteiten van de namiddag: kampen bouwen, gocartracen, sport- en recreatie, bosspel, koken, knutselen ...
Een variatie die het label 'Goe Gespeeld!' verdient
- 14.30 u. **Vakantie? Op het speelplein!**
Spelen? Altijd en overal!
Terwijl de kinderen al volop aan het spelen zijn op het speelplein, kan je individuele interviews doen met de VDS-medewerkers, de andere V!RUS-jeugdorganisaties en/of lokale speelpleiners.

AANWEZIG VOOR EEN WOORDJE UITLEG

Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS)

- Jo Van den Bossche, Algemeen Coördinator VDS
- Bert Breugelmans, VDS Stafmedewerker Speelpleinondersteuning, regio Antwerpen
- Liesbeth De Keersmaecker, VDS Stafmedewerker Communicatie

Andere jeugdwerkorganisaties (V!RUS)

- Hanne Verhuizen, Karuur (ondersteunt lokale jeugdparticipatie) – www.karuur.be
- Gerrit Beutels, KLJ – www.klj.be

Speelplein Weyneshof Rijmenam

- Johan Cornière, verantwoordelijke
- animatoren en kinderen (als ze tijd hebben en niet moeten spelen)

VERDER IN DEZE PERSMAP

- Goe Gespeeld!
- Verwachtingen voor de komende speelpleinzomer
- info van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk vzw (VDS) + contactgegevens
- info van het gastspeelplein
- info van de andere V!RUS-collega's
- de onderbouwde VDS-visie op spelen op het speelplein
- Goe Gespeeld! -brochure

“Zo’n schrammetje, bluts of buil is niet leuk, maar het hoort echt wel bij spelen.”

Jo Van den Bossche, VDS (1 juli 2009)

GOE GESPEELD!

Hoe ontstaat een goed idee eigenlijk?

En wat zijn de ingrediënten van een succesformule? Tijdens het bestuursweekend van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS) komt een nijpende behoefte bovendrijven. De VDS wil iets doen voor spelende kinderen en aandacht vragen voor de vrije tijd van jongeren. Het magische woord is ‘spelen’. Een intensieve denkoefening levert allerlei wilde hersenflarden op: moe zijn, vuil zijn, bedrukte pleisters voor schaafwonden, boze mama’s, doorweekte kleren en blauwe lippen, kinderen die met geen stokken naar huis te krijgen zijn, avontuurlijk terrein, en ga zo nog maar een tijdje door ... Al snel blijkt dat er te veel goede ideeën zijn en dat er tijd en mankracht tekort is om alles tot uitvoer te brengen. Keuzes maken lijkt een pijnlijk vooruitzicht ...

Een aanstekelijk VIRUS

Toeval (of niet?) wil dat de VDS hierin niet alleen staat. Her en der in de jeugdsector weerklinken bezorgde commentaren van jeugdwerkers: er is onvoldoende ruimte en te weinig tolerantie voor spelende kinderen. De VDS ruikt een strijdplan en zoekt contact met deze gelijkgestemde violen. Enkele collega’s worden over de streep getrokken om samen een campagne op te zetten. Een nieuw VIRUS is geboren, VIRUS zet als samenwerkingsverband acties op het getouw voor de lokale jeugdwerker.

Partners in crime

KSJ-KSA-VKSJ, Karuur, KLJ, VVJ, Steunpunt Jeugd en de VDS slaan de handen in elkaar en engageren zich voor een grootse campagne. Een paar fijne ‘neveneffecten’ maken de vreugde compleet: in opdracht van de minister trekt VVJ opnieuw de BuitenSpeelDag op gang, het Onderzoekscentrum Kind & Samenleving rondsamen met de KUL zijn onderzoek rond ‘Buiten spelen in Vlaanderen’ af en de Afdeling Jeugd vindt de VIRUS-campagne een goede aanvulling op hun Colloquium Buitenspielen. Het juiste klimaat voor de campagne is geschapen ...

Een krachtige kreet

Met alle neuzen in de juiste richting is een gemeenschappelijke visie snel geformuleerd: “Jaar na jaar ondervinden we in het jeugdwerk dat spelende kinderen bijna een bedreigde soort zijn geworden. Ze mogen niks gevaarlijks doen, ze mogen geen lawaai meer maken, ze moeten altijd net en proper naar huis gaan, (zucht!). Jeugdbewegingen en -organisaties hebben nood aan een tegengewicht.” VIRUS plant dan ook de lancering van een optimistische campagne rond SPELEN, een pleidooi voor nog écht spelen. Ja, over ‘GOE SPELEN’ zonder de ‘d’, want spelen is ook nooit ‘af’ of er is wel eens een serieuze hoek af. Bovendien komt de kreet ‘Goe Gespeeld!’ letterlijk uit de kindermond. Het klinkt als een complimentje, als een beloning.

De campagne concreet

De campagne krijgt nu ook echt gestalte in de vorm van een inspirerende brochure, allerlei gadgets om te sensibiliseren en een handig instrument dat jeugdleden kunnen gebruiken om het speelbeleid in hun gemeente te toetsen.

De brochure

De brochure Goe Gespeeld! is sinds mei beschikbaar en wordt verspreid via de landelijke jeugdwerkkoepels, de lokale jeugddiensten en jeugdleden. Deze thema’s komen aan bod:

- Mag ik buiten spelen? (over spelen in niet-georganiseerd verband)
- No risk, no fun (over risico en veiligheid)
- Schipper mag ik oversteken, ja of nee? (over spelen en mobiliteit)
- JAvontuurlijk, avonTUURLIJK! (over avontuurlijk spelen)

- (Sidder en beef!) Omdat het goed voor je is! (over bewegen, sport, gezondheid)
- Ge kunt de boom in! (over klimbomen)
- Binnen de lijntjes? (over spelen in georganiseerd verband)
- Vieze beestjes & groene vingers (over spelen in de natuur)
- Wassen op 90° (over spelen en vuil worden)
- Zwijg Kleine! Speel in stilte! (over tolerantie en 'overlast')

Stempels

Met zo'n campagnelogo is het logisch dat er ook echte stempels bijhoren. Elke jeugdwerker kreeg de kans om ze te bestellen. Op die manier kan de strijdkreet heel snel en flexibel zichtbaar gemaakt worden.

Echte pleisters

Vanaf deze zomer (speelpleinwerk) en najaar (jeugdbewegingen) worden coole 'Goe Gespeeld!'-pleisters over elke kleine wonde gekleefd. Een echt statement om te zeggen: "Zo'n schrammetje, bluts of buil is niet leuk, maar het hoort echt wel bij spelen." V!RUS bedeeft 250.000 pleisters via de landelijke jeugdwerkkoepeles.

Instrument voor jeugdraden

Na de zomer worden gemeentelijke jeugdraden gestimuleerd om hun lokale beleid te adviseren over ruimte om te spelen. V!RUS ontwikkelt daarom een online instrument (makkelijk offline bruikbaar) om het beleid van de gemeente over speelruimte voor kinderen en jongeren te evalueren en te voeden. Met een nieuw JeugdBeleidsPlan in het vizier moet dit een handig hulpje worden.

Al deze gadgets en producten moeten de jeugdwerker en jeugdbegeleider ondersteunen in zijn of haar strijd voor meer en betere speelplekken in de gemeente. Ze maken de jeugdbegeleider meer weerbaar zodat hij niet langer met de mond vol tanden staat wanneer ouders met klachten op hem afstappen. Lokale jeugdwerkers vinden er argumenten in die ze kunnen gebruiken om de schepen te overtuigen om toch maar die slordige timmerhoek vol afvalhout toe te laten.

En wat daarna?

Eén jaar actievoeren laten we niet uitdoven met een simpel "Dat was het, Goe Gedaan!" Goe Gespeeld! blijft een thema dat in de volgende jaren permanent onder de aandacht moet worden gebracht. De boodschap luidt: kinderen, claim de ruimte! Kinderen moeten zelf de ruimte in de samenleving kunnen innemen die ze nodig hebben. Dat heeft niks te maken met bezettingen, burgerlijke ongehoorzaamheid of andere acties. We verlangen alleen maar dat onze overheden voldoende kwantitatieve ruimte voor spelende kinderen vooropstellen, maar ook kwalitatieve ruimte. Eén voorbeeld, en dan wordt alles duidelijk:

Het marktplein in een gemeente werd enkele jaren geleden heraangelegd met een kunstige waterfontein die gelijk met de grond verzonken ligt. Een knap ontwerp, absoluut sfeervol... Een computerprogramma doet straaltes uit de grond spuiten. Het ziet er allemaal picco bello uit en vooral: zo leuk voor de kinderen om erdoor te lopen of te fietsen, om een straalte op te vangen, om niet (of net wel) nat te worden! Snel kinderen, ga erin spelen, ga die ruimte claimen!

Want het is een recht voor kinderen om in hun onmiddellijke omgeving buiten te kunnen spelen, om avontuur op te zoeken, om zich eens goed vuil te kunnen maken tijdens het spelen, om met leeftijdsgenoten de natuur te herontdekken en nog zoveel meer redenen ... Goe Gespeeld!

Sinds begin mei is al wat ontwikkeld werd onder de campagne Goe Gespeeld! terug te vinden op www.goegespeeld.be. Indien je nog vragen hebt, worden die beantwoord door de betrokken jeugdorganisaties of via info@goegespeeld.be.

Verwachtingen voor de komende speelpleinzomer

De VDS blik al even vooruit op de komende zomervakantie

Vermits het speelpleinwerk omwille van het behouden van de lage drempel niet enkel met voorinschrijvingen wil werken, is het bij de start van elke zomervakantie moeilijk om een correcte inschatting te maken. De VDS maakt toch deze schatting voor de zomer van 2009.

Het speelpleinwerk, verspreid over ongeveer 580¹ lokale werkingen, bereikt in Vlaanderen en Brussel-Hoofdstad dagelijks naar schatting 52.000 kinderen², het totaal aantal verschillende kinderen (dat wel eens een dagje komt in de loop van de vakantie) ligt boven de 156.000. Om al deze kinderen de tijd van hun leven te bezorgen zijn in totaal een 21.000 animatoren in de weer, grotendeels vrijwilligers, zijnde dagelijks bijna zo'n 6.000 jongeren.

Onderstaand schema geeft de spreiding weer over gans Vlaanderen:

	Antwerpen	Brussel	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	TOTAAL Vlaanderen
# lokale spplw	107	25	82	127	88	150	579
# kinderen/dagelijks ³	9.630	2.250	7.380	11.430	7.920	13.500	52.110
totaal # verschillende kinderen	28.890	6.750	22.140	34.290	23.760	40.500	156.330
# animatoren/dagelijks	1.070	250	820	1.270	880	1.500	5.790
totaal # verschillende animatoren	3.890	909	2.982	4.618	3.200	5.455	21.055

De VDS verwacht naar analogie met het groeiend aantal geboortes (sinds 2003) ook deze zomer opnieuw een toename van het aantal kinderen op het speelplein. Toch gaan we er van uit dat speelpleinwerkingen er alles aan doen om niet 'volzet' te zitten en de drempel laag te houden. Elk kind moet immers welkom zijn op het speelplein, vaak al vanaf 4 jaar. Ook al loert de verleiding soms om de hoek om limieten in te bouwen, of enkel met inschrijvingen te werken, het merendeel van de speelpleinwerkingen verwelkomen zonder drempels, zonder limieten.

Vooraf inschrijven hoeft dus dikwijls niet wat een schatting van de speelpleinpopulatie 2009 wel moeilijk maakt maar toch ook blijvend aantoont dat speelpleinwerk de meest laagdrempelige vorm van jeugdwerk blijft. "Was 't vandaag leuk? Ja! Dan mag ik morgen terugkomen hé, mama?"

De VDS besteedt dit jaar met de Goe Gespeeld!-campagne extra aandacht aan de avontuurlijkheid van het spelen. We rekenen er op dat de speelpleinwerkingen durven ingaan tegen de roep naar '(overdreven) veiligheid en properheid' en toch meer avontuurlijke speelkansen bieden.

¹ De VDS telt anno 2009, over gans Vlaanderen en Brussel verspreid, 455 organisatoren die 580 lokale speelpleinwerkingen organiseren.

² De cijfers van het aantal kinderen en animatoren dateren van de zomer van 2005 en komen uit *Speelpleinwerk in profiel – Onderzoeksrapport vijfjaarlijkse speelpleinenquête 2005* – Uitgave VDS (2006) – downloaden via www.speelplein.net. Ze werden inmiddels aangepast, op basis van gegevens van de vorige zomervakanties.

³ In bovenstaande enquête 2005 kwamen gemiddeld dagelijks 79 kinderen naar het speelplein. Uit de praktijk blijkt dit aantal de laatste jaren opnieuw gestegen te zijn tot naar schatting 90.

De VDS speelt in op maatschappelijke tendensen!

Eerder dit jaar ...

*De VDS voelde de tendens van een stijgend aantal kinderen op het speelplein en een niet even snel stijgend aantal speelpleinbegeleiders ... Om te zorgen dat **élk kind voldoende leuke speelkansen** zou krijgen deze zomer, ondernam de VDS de voorbije maanden 2 grootse campagnes: de **animatorenwervingscampagne** en de **Ploegbazenactie**.*

▪ **Animatorenwerving**

Kinderen kunnen pas optimaal begeleid worden als er 1 begeleider is voor ongeveer 9 kinderen. Omdat er jaarlijks meer en meer jongeren naar het speelplein komen, prikkelde de VDS dit voorjaar meer jongeren voor speelpleinwerk, waardoor er meer speelpleinbegeleiders zijn deze zomer. Opvallend was de stormloop naar de VDS-(hoofd)animatorcursussen, waaruit blijkt dat massaal veel jongeren (voorbereid) aan speelpleinzomer 2009 beginnen!

▪ **De verantwoordelijke als 'ploegbaas'**

Mensen motiveren tot een ruim engagement, vergt veel gedrevenheid, goesting, competenties en tijd. Allemaal zaken die niet evident zijn voor elke beleidsmaker of jeugdmediamedewerker. Daarom zorgde de VDS ervoor dat lokale beleidsmakers en speelpleinorganisatoren weten hoe een ploeg (jonge) mensen goed begeleid kan worden. Organisatoren kregen alle tools om vanaf nu meer te investeren in hun begeleidingsploeg.

Later dit jaar ...

Om verantwoordelijken/begeleiders nog meer te inspireren door straffe voorbeelden en om hen nog sterker in hun schoenen te doen staan, komen er o.a. ook een vijftal BusToeren aan.

▪ **CO2-BusToeren**

Deze zomer geven we verantwoordelijken en begeleiders van vrijetijdsinitiatieven voor kinderen en jongeren uitgebreid de kans om over het muurtje te kijken en zich te laten inspireren door wat collega's hen te bieden hebben op vlak van speelpleinwerking en avontuurlijk spelen.

○ **14 juli: CO²-FietsToer: Speelinitiatieven in de stad**

Al fietsend door de stad Gent op ontdekking naar speelpleinen, speelse publieke ruimte en allerlei andere manieren om in de stad te spelen. (we bekijken de 'Pretcamionet', het project 'Speelse wijken', speelplein van Gentbrugge en eentje in een maatschappelijk kwetsbare wijk)

○ **23 juli: CO²-BusToer: Op stap met de ploegbaas**

Een dynamische speelpleinploegbaas is een garantie voor de kwaliteit van je werking. Als echte ploegbaas gaan we op stap met het 'minibusje' en de frigobox om het werk van andere ploegbazen te bewonderen. (speelpleinwerkingen van Zottegem, Laarne, Hamme-Zogge, Beveren)

○ **13 augustus: CO²-BusToer: Op werfbezoek**

We bezoeken speelpleinwerkingen waar op verschillende manieren gebouwd wordt. In de namiddag gaan we zelf aan de slag. (speelpleinwerkingen van Lanaken, Maastricht, Hasselt en Zonhoven)

○ **18 augustus: CO²-BusToer: Speelvisie in de praktijk**

De VDS maakte dit werkjaar werk van zijn speelvisie. Tijdens deze BusToer geven we vorming over speelvisie en kijken we hoe speelpleinwerkingen deze visie in praktijk omzetten.

○ **20 augustus: CO² (internationale) BusToer: Mobiel en avontuurlijk spelen (Frankfurt)**

Deze BusToer is er één voor durvers! We trekken naar het centrum van het Duitse Nordrhein-Westfalen, de streek die bekend staat om zijn mobiele speelinitiatieven. In Frankfurt bezoeken we een geweldig avontuurlijk speelplek.

○ **De hele zomer door is er ook de AutoToer rond 'Mijn speelpleininfrastructuur'**

Veel werkingen zijn op zoek naar toffe, avontuurlijke speelpleininfrastructuur. Op maat van de vraag van de werking werkt de VDS een toer uit met interessante voorbeelden om te bezoeken.

De CO2-BusToeren zijn deel van het CO2-vormingsaanbod. CO2 is een aanbod voor alle verantwoordelijken en begeleiders van vrijetijdsinitiatieven voor kinderen en jongeren. Dit aanbod loopt i.s.m. de VVJ Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten.

Zin om mee op ontdekking te gaan? Het kan! Laat het ons weten via vds@staf.speelplein.net!

Contactgegevens Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS) vzw

Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS)

Nieuwelaan 63 – 1860 Meise
tel 02 269 71 80 – fax 02 269 78 72

vds@staf.speelplein.net – www.speelplein.net

- ⇒ Ilse Van Moer (coördinator speelpleinondersteuning)
- ⇒ Dries Van Maele (coördinator vorming)
- ⇒ Kwinten Fort (coördinator visie, projecten en ontwikkeling)
- ⇒ Liesbeth De Keersmaecker (coördinator personeel en communicatie)
- ⇒ Thijs Gryson (MateriaalMagazijn)
- ⇒ Karen Mommens (papieren tijger)
- ⇒ Jo Van den Bossche (algemeen coördinator)

VDS Steunpunt Antwerpen

p/a Nieuwelaan 63 – 1860 Meise
tel 0494 79 09 65 – fax 02 269 78 72

vds.antwerpen@staf.speelplein.net

- ⇒ Bert Breugelmans (stafmedewerker speelpleinondersteuning)
- ⇒ Pepijn Hanssens (stafmedewerker vorming)

VDS Steunpunt Brussel

John Waterloo Wilsonstraat 19 – 1000 Brussel
tel 02 201 70 55 – fax 02 269 78 72

vds.brussel@staf.speelplein.net

- ⇒ Jo Robberechts (stafmedewerker speelpleinondersteuning)
- ⇒ Eline Van Mechelen (stafmedewerker vorming)

VDS Steunpunt Limburg

Vaartstraat 14 A – 3500 Hasselt
tel + fax 011 21 12 61

vds.limburg@staf.speelplein.net

- ⇒ Mieke Vanoppen (stafmedewerker speelpleinondersteuning)
- ⇒ Ilse Schoofs (stafmedewerker vorming)

VDS Steunpunt Oost-Vlaanderen

Frans Spaestraat 15 – 9000 Gent
tel 09 233 93 20 – fax 09 233 58 10

vds.oostvlaanderen@staf.speelplein.net

- ⇒ Bart Straetman (stafmedewerker speelpleinondersteuning)
- ⇒ Christoph Elaut (stafmedewerker vorming)
- ⇒ Ilse Schoofs (stadsmedewerker Gent)
- ⇒ Pepijn Hanssens (stadsmedewerker Sint-Niklaas)

VDS Vlaams-Brabant

Diestsesteenweg 49 – 3010 Leuven
tel 016 31 18 50 – fax 016 31 18 59

vds.vlaamsbrabant@staf.speelplein.net

- ⇒ Jo Robberechts (stafmedewerker speelpleinondersteuning)
- ⇒ Bram Vercoutter (stafmedewerker vorming)

VDS West-Vlaanderen

Frans Spaestraat 15 – 9000 Gent
tel 09 264 29 31 – fax 09 233 58 10

vds.westvlaanderen@staf.speelplein.net

- ⇒ Dimitri Meersman (stafmedewerker speelpleinondersteuning)
- ⇒ Amke Bailleul (stafmedewerker vorming)